

AL·LOCUCIÓ PRESIDENCIAL

Apertura del curs Gener del 1991

M. Broggi

Digníssimes Autoritats
Molt lltres. Srs. Acadèmics
Sras. i Sres.

El meu primer deure —que compleixo amb gran satisfacció— és el de remercier a tots Vs. que tan gentilmente han respost a la nostra invitació, assistint a aquest Acte Inaugural. A les autoritats representatives, que tan ens honoren amb llur presència i, d'una manera especial, a tots aquells que amb el seu esforç i dedicació han contribuït a la vida de l'Acadèmia. A tots moltes gràcies. Em referiré, però, concretament al secretari; Dr. Tornos que, assistit pel Dr. Gregorich, a portat a cap la gran tasca que es reflexa en la Memoria Annual que ens ha estat llegida i en la que s'especifica detalladament els principals actes i realitzacions efectuats en el curs del darrer any. Així mateix al Dr. Gras, vice-president en el que sempre he trobat el necessari suport. Als Drs. Parellada i Corbella que no paren de treballar en l'estudi i ordenació dels llibres i manuscrits que es troben en els nostres arxius. Als Drs. Llauredó i Séculi que s'han ocupat del problema, sempre pendent de la nostra economia. Cal esmentar també a la Comissió rectora de la Revista, que ja porta més de cinc anys de vida publicant-se sense interrupció i a tots els acadèmics en general, ja que mercès a tots vosaltres hem seguit endavant en les tasques Corporatives.

La Sessió d'avui té per a mi una particular importància, ja que és la que fa dotze que tinc l'honor de presidir, i tots sabem molt bé que el temps imposa límits, que jo no voldria excedir de cap manera. No dic això per sentimentalisme, sinó per-

qué crec que ha arribat el moment de fer un petit balanç o inventari d'alguna de les coses que han tingut lloc o que s'han realitzat en el curs d'aquest temps, que podem considerar exactament com la dècada dels vuitanta, a part dels actes i funcions habituals i reglamentaris que ja estan consignats en les Actes. Es tracta de fets que cauen més prompte dins de l'esfera administrativa o del que en podríem dir de la política acadèmica, que no de les mateixes funcions de la Corporació però que han estat motiu de preocupació per a tots nosaltres i que es interessant recordar.

Al començament del dit període varem decidir netejar la gran làmpara que adorna aquesta sala, cosa que no s'havia fet des de què havia estat col·locada, i fou aleshores que vam descobrir l'existència de greus defectes en la cúpula i teulada de l'edifici, que requerien obres molt importants. Des d'aleshores això ha constituït una preocupació gairebé obsesiva, sobretot en el sentit de trobar el necessari suport econòmic. Darrerament, i gràcies a la intervenció dels Drs. Agustí Peypoch, malauradament perdut fa pocs mesos, i del Dr. Gregorich, varem lograr l'ajut d'una Fundació americana i ara sols falta coordinar-ho amb la Conselleria de Cultura de la Generalitat per a donar comença les obres.

També a l'inici ens vam trobar sense recursos per a publicar els Anals, que abans s'havien publicat gràcies al mecenatge del Sr. Félix Gallardo fins que aquest es va morir. Després, durant uns anys no es publicaren els

dits Anals, ni tan sols es podien moltes vegades posar en circulació les convocatòries, cosa gravíssima per la vida de l'Entitat. Per sort, la generosa intervenció del Dr. Uriach ens va solucionar aquest greu problema, aconseguint amb això una concurrència a les sessions com mai s'havia assolit.

Un fet molt positiu ha estat l'engrandiment de la biblioteca i la catalogació dels llibres més antics. Tasca que ja fou iniciada per Cornudella i que ha prosseguit Parellada, ara assistit per Corbella, amb resultats molt positius. S'han incorporat importants col·leccions de llibres, com les que han aportat Subirana, Gregorich i d'altres, que han enriquit molt la biblioteca, conferint-li la categoria d'un centre d'estudis històrics d'importància excepcional.

La modificació dels estatuts també crec que ha estat oportuna. Es va mirar de donar més flexibilitat a l'Institució. Aixís per exemple segons el nou Estatut la vacant d'una especialitat no s'ha de cobrir necessàriament per una persona de la mateixa especialitat. El nombre de membres es va augmentar de 50 a 60 i també el de corresponents s'augmentà proporcionalment, conferint els hi una major intervenció i atribucions amb l'objecte de conseguir una major vitalitat. Un altre punt a considerar és la d'admetre la possibilitat de què aquells acadèmics que demostrin un marcat desinterés per les activitats acadèmiques i una reiterativa manca d'assiduitat puguin ser invitats a deixar el seu lloc lliure i a disposició d'una nova elecció.

Finalment, dins d'aquests assumptes, hi hem de situar la necessitat en que ens trobem d'establir contactes i relacions amb les demés acadèmies i altres centres culturals, científics i sobretot administratius, ja que cada cop son més i més importants els problemes que es plantegen a

les autoritats sanitàries que amenacen a la salut col·lectiva i en els que nosaltres tenim el deure d'intervenir-hi, posant-hi tota la força que ens dona el nostre prestigi, ja que l'Acadèmia ha de tenir per objectiu, més que el consagrar-se als progressos de la medicina i de la cirurgia, ocupar-se dels dits grans problemes d'higiene social als que es referia Alsina Bofill en el seu magnífic discurs i que son la clau de la salut.

En efecte, el discurs del Dr. Alsina, excel·lent en la seva forma i d'un considerable interès en el seu contingut, ens assenyala la via principal que hauria de seguir la sanitat pública, que és la del desenvolupament màxim de les mides preventives, ja que encara que disposem de mitjans fabulosos per a combatre les malalties, es molt millor evitar-les. Cosa que passa, no sols en el terreny sanitari, sinó en gairebé tot, ja que es tracta d'un principi general, senzill i lògic, però que molt sovint s'oblida. En realitat el que passa és que la mentalitat humana funciona de tal manera que mai sabem apreciar degudament els bens que posem, com son la salut i el benestar, l'extraordinari valor dels quals no se sol considerar fins que no arriba el moment en que es perden. Això fa que generalment es dongui més importància als actes de la medicina curativa, que resulten més brillants i espectaculars que els de la preventiva, ja que tothom acaba considerant que el fet de disfrutar de bona salut i de llarga vida es la cosa més natural i gratuïta del món.

En el nostre temps, a mida que els mitjans tècnics s'han anat perfeccionant, i complicant, han resultat cada vegada més costosos i alguna d'aquestes tècniques ho son tant, que no tots els pacients poden beneficiar-sen, amb el què es plantegen problemes ètics. Problemes greus per aquells que dirigeixen els

organismes sanitaris i han d'atendre a les necessitats del conjunt. Cada nou avenç o descoberta que es produeix en el camp del diagnòstic o de la terapèutica, per alt que sigui el seu cost, acaba sempre per aplicar-se àmpliament i moltes vegades innecessàriament, amb gran i greu amenaça pels pressupostos de la s.s., ja que representa noves aplicacions i noves despeses sobre uns recursos insuficients. Cal consignar, además, que una gran part d'aquestes enormes despeses van destinades a malalts que es troben en períodes terminals, en els que l'únic que els faria falta fora que se'ls proporcionés el necessari repòs i tranquil·litat.

El pitjor de tot, però, es el fet - consagrat per estadístiques fidedignes - de què, malgrat les gegantesques sumes emprades en aquests darrers temps els beneficis obtinguts han estat mínims, ja que en els països més avançats es nota que el temps de vida es manté estacionari o, fins i tot, amb una certa declinació, degut a que cada cop entren en joc més factors patògens que no són els habituals, sinó que són conseqüència de l'estil de vida que portem i de les condicions ambientals, amb el creixent stress que tot això representa, cosa que es reflexa en una major incidència de certes malalties, com són les cardiovasculars, les alèrgiques, els trastorns immunitaris i segurament el càncer, además de l'alarmant increment de la mor-

bilitat i mortalitat iatrògenes gens despreciables.

Es evident que cal reconsiderar seriosament la necessitat de que es produeixi un canvi en l'orientació sanitària en el sentit de posar uns límits raonables a les dites aplicacions diagnòstiques i terapèutiques i posar la màxima atenció al camp de la medicina preventiva.

El Dr. Alsina Bofill ens ha exposat en una forma clara i precisa els incontestables avantatges de la prevenció sobre la curació, tant per l'individu com per la societat. Per la nostra part hem de consignar que l'Acadèmia s'ha de decantar també en donar el major suport als projectes i estudis sobre els canvis que s'estan produint en el nostre entorn i que constitueixen la més gran amenaça contra la salut física i mental de l'home. Considerem només la creixença desmesurada de les ciutats i arrabals que imposen als seus habitants una existència dura i inhumana, generadora de malalties i trastorns de tota mena. El problema dels residus, la drogadicció, la contaminació creixent de les aigües i de l'aire, la deforestació insensata, etc. Es evident que ens hem d'ocupar de tot això, posant-hi tanta o més atenció que a l'estudi dels progressos de la medicina, tenint el coratge de fer sentir la nostra veu ben alta i clara sempre que faci falta, amb la seguretat de que serà escoltada, posant tota la nostra influència en aquest gran missatge sanitari.